

© Андрющенко В.П., Куновський В.В.

УДК: 61.378.147:617-089 (477.83)

Андрющенко В.П., Куновський В.В.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, кафедра загальної хірургії (вул. Пекарська, 69, м. Львів, Україна, 79008)

КРЕДИТНО-МОДУЛЬНИЙ ПРИНЦИП ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ "ЗАГАЛЬНА ХІРУРГІЯ": ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ В СВІТЛІ ДОСВІДУ РОБОТИ КАФЕДРИ

Резюме. Представлено результати оцінки основних напрямків організації та впровадження у навчальний процес кредитно-модульного принципу. Розглянуто пріоритетні передумови, на основі яких ґрунтуються засади засвоєння теоретичних знань та опанування практичних навичок та вмій з предмету "загальна хірургія", а також шляхи вирішення цих завдань. Основний акцент зроблено на доцільності розробки компонентів, що складають підґрунтя забезпечення ефективного засвоєння матеріалу та шляхів контролю за якістю отриманих знань.

Ключові слова: кредитно-модульний принцип, дисципліна "загальна хірургія".

Кредитно-модульний принцип організації навчального процесу [Кочетова, Винник, 2009; Медведенко, 2008; Мілерян, 2004], в тому числі і на кафедрі загальної хірургії, впродовж останніх років достатньо органічно імплементувався як в свідомість, так і в практичну педагогічну діяльність професорсько-викладацького складу, а також модус вивчення дисципліни студентською молоддю [Гликман, 2008; Гуревич, 1996]. Однак його не можна сприймати в сталому та беззмінному вигляді, який не потребує подальшого вдосконалення і розвитку [Локшина, 2004; Курлянд та ін., 2007]. Саме тому, пошук нових оригінальних рішень оптимізації навчального процесу, впровадження сучасних методик викладання, що відповідають інноваційним технологіям, створюють умови для якісно нового рівня засвоєння дисципліни з врахуванням досвіду роботи конкретних викладацьких колективів складає безсумнівний інтерес. Мета роботи полягала в узагальненні досвіду роботи кафедри, щодо оптимізації викладання дисципліни за кредитно-модульним принципом.

Засвоєння теоретичних знань з предмету та опанування практичними навичками та вміннями має ґрунтуватись на наступних засадах: розробці нових навчальних технологій, нестандартних підходах до традиційних форм та методів навчання, зростанні педагогічної майстерності викладачів.

Вирішення цих завдань є можливим при поєднанні двох складових, а саме динамічного, якісного розвитку викладача (педагогічна самореалізація, формування нового стилю мислення в контексті методологічного фундаменту викладання) та рейтингової системи оцінки знань студентів з урахуванням фіксованих критеріїв (моніторинг знань, відхід від традиційних шаблонів, ініціатива, наполегливість, висока самоорганізація, творчий підхід, працелюбність).

Значні потенційні можливості покращення засвоєння предмету полягають у інтеграції навчального процесу з суміжними кафедрами [Кочетова, Винник, 2009; Березницький, 2006], причому з реалізацією

зазначеної інтеграції, як за вертикальними, так і за горизонтальними рівнями. Основною формою методичного забезпечення даного процесу, а також способом корекції та біжучого контролю за їх реалізацією є профільна методична комісія з хірургічних дисциплін університету, яка очолюється завідувачем кафедри. Власне наскрізна програма засвоєння вмій та практичних навичок студентів з дисциплін хірургічного циклу впродовж всього періоду навчання в університеті і регламентує принцип вертикальної та горизонтальної інтеграції викладання [Кіт та ін., 2004; Кочетова, Винник, 2009; Сущенко, 2010]. Вивчення дисципліни "загальна хірургія" займає особливе значення [Булах та ін., 2008; Кіт та ін., 2004], оскільки воно здійснюється на другому-третьому роках навчання. Саме цей період характеризується переходом студентів як фактично, так і головне у свідомості, на якісно новий рівень сприйняття інформації - від звиклого вивчення теоретичного матеріалу до занять в умовах лікарняних установ з високою питомою вагою клінічного змісту навчання.

Реальним важелем оптимізації навчального процесу є необхідність проведення занять відповідно до опрацьованого та стандартизованого алгоритму викладання. З огляду на це, вже на етапі підготовки до практичного заняття доцільно базуватись на наступних засадах, а саме, опрацьованні теоретичної концепції проекту теми, що вивчається, із досконалим аналізом механізмів її реалізації, підготовці та формуванні пакету методичного матеріалу для реалізації кожного етапу педагогічного процесу із обов'язковим створенням критеріїв та методів визначення результатів.

Які ж компоненти складають підґрунтя забезпечення ефективного засвоєння матеріалу? Це, в першу чергу коментований викладачем перелік літературних джерел, комплект методичних рекомендацій для самостійної діяльності студентів, банк завдань для індивідуальної роботи (з різними фрагментами навчального матеріалу). Модульна організація навчаль-

ного процесу поряд із позиціонуванням на самостійну працю, передбачає поступове (поетапне) накопичення знань з переходом до наступного, після повного засвоєння попереднього модуля (блоку теоретичних знань та практичних навичок).

Важливе значення відіграє і ефективність контролю. Внутрішньо-кафедральний контроль якості викладання та засвоєння студентами лекційного матеріалу здійснюється шляхом відвідування практичних занять завідувачем кафедри з вибірковою опитуванням студентів, а також шляхом взаємного відвідування навчальних аудиторій доцентами кафедри з наступним обговоренням як методичних аспектів викладання, так і рівня знань студентів. Особливе значення надається систематизованому тестовому контролю з використанням тестів, як з загальнонаціонального і університетського банків, так і тестів розроблених на кафедрі.

Список літератури

- Гликман И.З. Основные подходы к образованию /И.З.Гликман //Инновации в образовании. - 2008. - №5. - С. 4-17.
- Гуревич Р.С. Интеграция современной науки и деякі проблеми змісту освіти у вищій педагогічній школі /Гуревич Р.С. //Вища освіта в Україні: реалії, тенденції, перспективи розвитку. - К., 1996. - Ч.ІІ.
- Інформаційні технології у фармації: підручник /І.Є.Булах, Л.П.Войтенко, Л.О.Кухар та ін.]; за ред. І.Є. Булах. - К.: Медицина, 2008. - 224 с.
- Кочетова Л.В. Методические подходы к преподаванию курса общей хирургии /Л.В.Кочетова, Ю.С.Винник //Современные проблемы науки и образования. - 2009. - №2. - С. 42-43.
- Медведев Н.В. Модульно-рейтинговая технология оценки достижений студентов вуза /Н.В.Медведев // Стандарты и мониторинг в образовании. - 2008. - №1. - С. 18-22.
- Мілерян В.Є. Методичні основи підготовки і проведення навчальних занять в медичних вузах: метод. посібник /Мілерян В.Є. - К.: Хрещатик, 2004. - 80 с.
- Мониторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи; за заг. ред. О.І.Локшиної. - К.: К.І.С., 2004. - 128 с.
- Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / [Курлянд З.Н., Хмелюк Р.І., Семінова А.В. та ін.]; за ред. З.Н.Курлянд. - [3-тє вид., перероб. і доп.]. - К.: Знання, 2007. - 495 с.
- Сущенко Т.І. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. / Сущенко Т.І. - Запоріжжя, 2010. - Вип. 6 (59). - 452 с.
- Хірургія (практичні заняття): навч. посібник [для студентів вищих навчальних закладів IV рівня акредитації]; під ред. Я.С.Березницького. - Дніпропетровськ, 2006. - 127 с.
- Хірургія /[Кіт О.М., Ковальчук О.Л., Вардинець І.С., Боб А.О.]. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. - 644 с.

Андрищенко В.П., Куновский В.В.

КРЕДИТНО-МОДУЛЬНЫЙ ПРИНЦИП ПРЕПОДАВАНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ "ОБЩАЯ ХИРУРГИЯ": ПУТИ ОПТИМИЗАЦИИ В СВЕТЕ ОПЫТА РОБОТЫ КАФЕДРЫ

Резюме. Представлено результати оцінки основних напрямлений організації і впровадження в навчальний процес кредитно-модульного принципу. Розглянуто пріоритетні передумовки, на основі яких базуються принципи усвоєння теоретических знань і практических навичок с предмета "общая хирургия", а также пути решения этих задач. Основной акцент сделан на целесообразности разработки компонентов, которые составляют основу обеспечения эффективного усвоения материала и путей контроля за качеством полученных знаний.

Ключевые слова: кредитно-модульный принцип, дисциплина "общая хирургия".

Andriuschenko V.P., Kunovskyi V.V.

THE CREDIT - MODULAR PRINCIPLE OF DISCIPLINE "GENERAL SURGERY" TEACHING: THE WAYS OF OPTIMIZATION IN CONTEXT OF CHAIR WORK EXPERIENCE

Summary. The results of the evaluation of the main directions of the organization and introduction in educational process of credit-modular principle are presented in the article. The priority preconditions are considered on the basis of which principles are based learning of theoretical knowledge and practical skills of the subject "General surgery", as well as the ways of solving these problems. The main emphasis is on the feasibility of developing components that form the basis of effective learning and ways of control over the quality of the obtained knowledge.

Key words: credit-modular principle, the discipline "General surgery".

Стаття надійшла до редакції 02.12.2013р.

Андрищенко Віктор Петрович - д.м.н., проф., завідувач кафедри загальної хірургії Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького; +38 032 76-55-45; + 38 032 59-74-86; + 38 067 726-62-79; avp.victor@gmail.com
Куновський Володимир Володимирович - к.м.н., доц. кафедри загальної хірургії Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького; kwww@yandex.ru